

byla, jak tvrdí žalobci, dojednána mezi stranami ještě před sňatkem žalobců, a z příčiny obmyšleného sňatku, ba snad i pod podmínkou jeho uzavření, nebyla přec smlouvou svatební; k tomu bylo by se vyžadovalo ještě, aby buď z ostatního obsahu tvrzené smlouvy, nebo z vedlejších okolností, provázejících uzavření smlouvy, vycházelo na jevo, že úmysl stran směřoval k uspořádání majetkověprávních poměrů manželských. Takovýto úmysl stran nevychází na jevo z tvrzení žalující strany, a, poněvadž jest z něho patrné, že úmysl stran směřoval pouze ku převodu nemovitostí a ostatních věcí, v žalobě uvedených, dlužno mít dle tvrzení žalobců za to, že tu šlo o obyčejnou smlouvu odstupní (kupní). Žalobci sice neudávají, mnoho-li činila smluvená kupní cena, tvrdí však, jakým způsobem měla kupní cena býti vyrovnána, že žalovaní přijali na její splátku 1000 Kč, že po svatbě vstoupili (žalobcové) v držení majetku s příslušenstvím, žalovanými jim postoupeného a že tito uznávající smlouvu za závaznou, slibovali, že půjdou do V. k sepsání a podpisu smlouvy ihned, jakmile zdravotní stav Anny P-ové, která měla tehda zlomenou nohu, to dovolí. Sluší obzvláště poukázat k tomu, že nestala se žádná úmluva o společenství statků dle § 1233 a násled. obč. zák. aneb nějaká jiná úmluva, o níž je řeč v § 1217 obč. zák., takže i z toho je zřejmo, že nešlo o majetkověprávní úpravu poměru manželského, a tedy o smlouvu svatební, nýbrž prostě o smlouvu odstupní (kupní), při níž pohnutkou bylo snad manželství, které měli žalobci uzavřít. Smlouvami svatebními jsou toliko smlouvy, jimiž se upravují majetkověprávní poměry manželů jako takových — tedy jako manželů (Krasnopolski Familienrecht § 26), a mají proto za předmět buď úpravu jich za trvání manželství, anebo hmotné zaopatření pozůstalého manžela v případě smrti druhého z nich (Krainz System II. str. 1409). Tam patří na př. zřízení věna a společenství statků, sem obvěnění, dědická smlouva, vdovský plat. Smlouvu první kategorie, o jakou by zde jedině mohlo jíti, nelze však spatřovati tam, kde nabyvatelům je zůstavena neobmezená právní dispozice statkem. Odvolací soud i soud procesní vycházejíce dle toho, co bylo uvedeno, z mylného právního názoru, neprovedly ani o tvrzení strany žalující ani o námitkách strany žalované žádných důkazů, a poněvadž následkem toho nebylo o okolnostech, ve sporu rozhodných, ničeho zjištěno, jest řízení neúplným, pročez bylo napadený rozsudek, a poněvadž nelze se obejít bez jednání v první stolici, i rozsudek tohoto soudu zrušiti a věc vedle § 510 c. ř. s. odkázati na procesní soud, aby ji znovu projednal, řízení doplnil a o věci rozhodl.

Čís. 1234.

U tuzemských soudů nelze se domáhati přeměny rozvodu v rozluku, bydlí-li oba manželé v cizině a byl-li rozvod povolen anebo vysloven v cizozemsku.

(Rozh. ze dne 11. října 1921, Nd II 199/21.)

Nejvyšší soud zamítl žádost manžela, bydlícího v Kolíně n. R., by byl určen dle § 28 j. n. příslušný soud ku rozhodnutí o jeho žádosti, by rozvod, povolený usnesením okresního soudu v Celovci ze dne 29.

června 1918, byl proměněn v rozluhu. Manželka bydlela rovněž v cizozemsku.

Důvody:

Není-li dán důvod místní příslušnosti ani dle odstavce druhého ani dle čísla 3. § 20 zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., — a tomu tak zde není, jelikož oba manželé bydlí mimo obvod státu Československého —, nelze u tuzemských soudů domáhati se vůbec žádostí ve smyslu §§ 15 a 17 cit. zákona přeměny rozvodu v rozluhu manželství. To plyne v takovýchto případech rozvodu ať dobrovolného nebo nedobrovolného, jenž byl povolen anebo vysloven v cizozemsku, jednak z toho, že pro ně není ani v § 20 rozl. zákona, ani v § 100 j. n. ve znění zákona ze dne 1. dubna 1921, čís. 161 sb. z. a n. předpisu o místní příslušnosti, jednak z ustanovení § 24 zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., jímž v podobě výjimky je stanoveno pravidlo pro případy, nespádající pod předpis § 20 rozl. zákona.

Čís. 1235.

Dodání zboží »po skončení války« ujednané na počátku války. Nelze je požadovati, mělo-li by dodání za následek hospodářskou zkázu prodávatele.

(Rozh. ze dne 12. října 1921, Rv I 487/21.)

Počátkem prosince 1915 uzavřely strany smlouvu o dodání výbavy za určitou cenu v době od května do srpna 1915. Prodatelka zaslala ještě téhož měsíce kupitelům zboží na ukázkou. Žalobci ukázkové zásilky nevraceli, protože je žalovaná v dubnu 1916 upomínala o vrácení, hrozíc, že jinak bude počítati drahotní přírážku, ježto suroviny denně stoupají a lze je těžko opatřiti. Žalobci prohlásili žalované, že chtějí od části objednávky ustoupiti, s čímž však žalovaná nesouhlasila a navrhla žalobcům, že prádlo dodá teprve po skončení války; s takto pozměněným návrhem žalobci souhlasili a domáhali se po skončení války plnění za původně smlouvenou cenu. Procesní soud první stolice žalobu zamítl v podstatě z těchto důvodů: Smlouva byla uzavřena s výhradou rebus sic stantibus, žádný ze smluvníků nenadál se takových hospodářských otřesů, jaké po té nastaly. Žalovaná sklamala se v tom, že po krátké době bude uzavřen mír a nastanou opět pravidelné hospodářské poměry. Dodržení smlouvy znamenalo by pro ni nepoměrnou škodu, kdežto žalobci by byli obohaceni. O d v o l a c í s o u d žalobě vyhověl. D ů v o d y: S názorem prvního soudu nelze souhlasiti. Smlouva byla uzavřena téměř po půldruhaletém trvání války. Mohla tudíž žalovaná již znáti hospodářské účinky války, což sama přiznala ve svém dopise z dubna 1916. Mohla též ustoupiti k návrhu žalobců od části smlouvy ohledně prádla, šloť tu o plnění dělitelné. Žalovaná však nepřistoupila na tento návrh žalobců, nýbrž naopak jim nabídla, že splní smlouvu až po skončení války. Bylo jí počítati se zostřením hospodářských poměrů v její neprospěch a sklamala-li se v očekávání, že po skončení války nastanou opět pravidelné poměry, nesmí se brániti námitkou, že od uzavření smlouvy a doby dodací se poměry tak změnily, že jí nelze smlouvu splniti. Zásada, že lze